

Практична робота №1

Тема: Основи концепції сталого розвитку

Мета: сформувати цілісне розуміння концепції сталого розвитку, її основних принципів, трьох вимірів (економічного, соціального, екологічного) та механізмів реалізації через систему Цілей сталого розвитку на глобальному і національному рівнях.

Теоретичні відомості:

Сталий розвиток – це розвиток, що відповідає потребам сучасності, не впливаючи на здатність майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби. Для досягнення сталого розвитку надзвичайно важливо гармонізувати три основні елементи: економічне зростання, соціальну інтеграцію та охорону навколишнього середовища. Ці елементи взаємопов'язані, і всі вони мають вирішальне значення для добробуту окремих людей та суспільств.

Викорінення бідності у всіх її формах та на всіх рівнях є неодмінною вимогою для сталого розвитку. Для досягнення цієї мети необхідно сприяти сталому, всеохоплюючому та рівноправному економічному зростанню, яке б створювало більші можливості для всіх, зменшувало нерівності, підвищувало базові стандарти життя, сприяло справедливому соціальному розвитку та включенню, а також інтегрованому та сталому управлінню природними ресурсами та екосистемами

План дій, ухвалений на Третій міжнародній конференції з фінансування розвитку, що проходила в Аддіс-Абебі, передбачив конкретні заходи та дії для підтримки виконання нового порядку денного. Реалізація та успіх будуть покладатися на власні стратегії, плани та програми сталого розвитку країн і очолюватимуться країнами. Цілі сталого розвитку (ЦСР) стануть компасом для узгодження планів країн з їх глобальними зобов'язаннями.

Стратегії сталого розвитку, що втілюються на національному рівні, потребують застосування стратегій мобілізації ресурсів та фінансування. Очікується, що усі зацікавлені сторони – уряди, громадянське суспільство, приватний сектор та інші – сприятимуть реалізації нової порядку денного. Для підтримки національних зусиль необхідне відродження глобального партнерства на глобальному рівні. Це визнано в Порядку денному 2030.

Партнерства між багатьма зацікавленими сторонами були визнані важливим компонентом стратегій, спрямованих на залучення всіх зацікавлених сторін до нового порядку денного.

На глобальному рівні 17 цілей сталого розвитку та 169 завдань нового порядку денного будуть контролюватися за допомогою набору глобальних показників. Система глобальних показників була розроблена Міжвідомчою агенцією та експертною групою з показників ЦСР (МАГАТЕ-ЦСР), узгоджена Статистичною комісією ООН в березні 2016 року та прийнята Економічною і Соціальною Радою та Генеральною Асамблеєю.

Уряди також розробили власні національні показники, які допоможуть контролювати досягнутий прогрес щодо цілей та завдань.

Державні комітети статистики країн-членів працювали над ідентифікацією цілей, щоб мати 2 показника для кожної цілі. Наразі існує близько 300 показників для всіх цілей.

Процес подальшого моніторингу буде повідомлятися у щорічній доповіді щодо прогресу в досягненні ЦСР, яка готується Генеральним секретарем.

Річні наради Політичного форуму високого рівня з питань сталого розвитку відіграють провідну роль у спостереженні за прогресом на шляху до ЦСР на глобальному рівні. Засоби впровадження ЦСР будуть контролюватися, як зазначено в Плані дій, прийнятому на конференції в Аддіс-Абебі, щоб забезпечити ефективну мобілізацію фінансових ресурсів для підтримки нової програми сталого розвитку.

17 цілей сталого розвитку (ЦСР), що включають в себе 169 завдань, мають ширший діапазон охоплення та є амбітнішими, ніж Цілі розвитку тисячоліття (ЦРТ), ставлячи за мету вирішення корінних причин бідності та задоволення універсальної потреби в розвитку, яка існує для всіх людей. Цілі охоплюють три аспекти сталого розвитку: економічне зростання, соціальну інтеграцію та охорону навколишнього середовища.

На основі успіху та завдяки імпульсу з боку ЦРТ нові глобальні цілі охоплюють більше сфер, маючи амбіції щодо подолання нерівності, сприяння економічному зростанню, створення гідних робочих місць, міст та населених пунктів, індустріалізації, океанів, екосистем, енергетики, зміни клімату, сталого споживання та виробництва, миру та справедливості.

Основною особливістю ЦСР є їх чітка спрямованість на шляхи імплементації, а саме мобілізацію фінансових ресурсів, створення потенціалу та використання технологій, а також надання ключової ролі інформації та установам. Нові цілі визнають, що боротьба з кліматичними змінами є важливою для сталого розвитку та подолання бідності. ЦСР № 13 має на меті сприяти невідкладній діяльності в боротьбі зі зміною клімату та її наслідкам.

В Україні суспільство готове брати участь у розробленні довгострокового стратегічного документу, який визначив би нові Цілі сталого розвитку. За останні п'ятнадцять років доповіді щодо Цілей розвитку тисячоліття (ЦРТ) слугували єдиним стратегічним документом, який надавав можливість громадськості контролювати дії влади, використовуючи моніторинг 33-х ключових показників. Цілі сталого розвитку мають продовжити цю традицію та використовувати імпульс ЦРТ і напрацьовану інституційну базу. Цілі сталого розвитку в Україні становитимуть нову систему взаємоузгоджених управлінських заходів за економічним, соціальним та екологічним (природоохоронним) вимірами, спрямовану на формування суспільних відносин на засадах довіри, солідарності, рівності поколінь, безпечного навколишнього середовища. Основою сталого розвитку є невід'ємні права людини на життя та повноцінний розвиток.

Завдання 1. Аналіз визначення сталого розвитку

Проаналізуйте класичне визначення сталого розвитку з доповіді Брундтланд. Виділіть та поясніть ключові компоненти цього визначення (потреби сучасності, майбутні покоління, здатність задовольняти потреби). Наведіть 2-3 приклади ситуацій, коли порушується принцип сталого розвитку. Сформулюйте власне розуміння терміну «сталий розвиток».

Завдання 2. Три виміри сталого розвитку

Створіть схему або діаграму Венна, яка відображає взаємозв'язок трьох основних елементів сталого розвитку: економічного зростання, соціальної інтеграції та охорони навколишнього середовища. Для кожного виміру наведіть по 3 конкретні приклади показників або індикаторів. Опишіть зону перетину всіх трьох вимірів – що там знаходиться і чому це важливо? Наведіть реальний приклад проекту або програми (на рівні міста, регіону чи країни), який успішно поєднує всі три виміри сталого розвитку.

Контрольні запитання:

1. Що означає термін «сталий розвиток» і коли він вперше було сформульовано?
2. Які три основні виміри (стовпи) сталого розвитку та як вони взаємопов'язані?
3. Чому викорінення бідності є неодмінною вимогою для сталого розвитку?
4. У чому полягають основні відмінності між ЦРТ та ЦСР?
5. Скільки глобальних показників використовується для моніторингу ЦСР?